

Regelrådet är ett särskilt beslutsorgan inom Tillväxtverket vars ledamöter utses av regeringen. Regelrådet ansvarar för sina egna beslut. Regelrådets uppgifter är att granska och yttra sig över kvaliteten på konsekvensutredningar till författningsförslag som kan få effekter av betydelse för företag.

Landsbygds- och
infrastrukturdepartementet

Yttrande över Uppdrag att utreda en modernare utbildning för yrkesförarkompetens

Regelrådets ställningstagande

Regelrådet finner att konsekvensutredningen uppfyller kraven i 6 och 7 §§ förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning.

Innehållet i förslaget

Remissen avser Transportstyrelsens rapport med förslag till ändring i förordningen (2007:1470) om yrkesförarkompetens i Det föreslås följande förordningsändringar, gällande både grundutbildning och fortbildning:

- Begreppet lärande på distans ska ersättas med fjärrundervisning.
- Begreppet e-lärande införs.
- Begreppet e-lärande avgränsas till undervisning där lärare och deltagare är åtskilda i både tid och rum.
- Utbildning genom e-lärande får pågå i högst 4 timmar i sträck.

När det gäller grundutbildning föreslår förslagsställaren även följande:

- Upp till hälften av den del av grundutbildningen som inte är körträning får bedrivas med hjälp av informations- och kommunikationstekniska verktyg (IKT-verktyg).
- Grundutbildningen får bedrivas som fjärrundervisning och e-lärande.
- En begränsad del av körträningen får ske i en avancerad simulator.
- Moderniseringen av grundutbildningen gäller även kompletterande grundutbildning.
- Avancerade simulatorer får inte användas vid kompletterande grundutbildning.

För fortbildningen föreslår förslagsställaren följande förordningsändringar:

- Fortbildningen får innehålla fjärrundervisning.
- Högst 12 timmar av fortbildningen får utgöras av e-lärande.
- Kravet på att utfärda delkursintyg tas bort.
- Övergångsregel 3 i förordningen om ändring i förordningen om yrkesförarkompetens upphävs.

Utbildningsanordnare föreslås få möjlighet att bedriva fjärrundervisning i större omfattning än i dag och får även ha begränsade inslag av e-lärande vid självstudier. Vidare föreslår förslagsställaren att ett begränsat antal timmars körträning kan få ske genom avancerade simulatorer, i syfte att bedöma förarens kunskaper.

Förslagsställaren har inte lämnat något förslag på ikraftträdandedatum.

Skälen för Regelrådets ställningstagande

Bakgrund och syfte med förslaget

När covid-19-pandemin bröt ut under våren 2020 påverkade restriktionerna utbildningen för yrkesförarkompetens. Många lärare i utbildning för yrkesförarkompetens var äldre och valde att inte bedriva någon fortbildning. De tillhörde även olika riskgrupper och kände stor oro att delta vid sådan fortbildning som krävdes för att kunna förnya sitt yrkeskompetensbevis. I samband med pandemin meddelade Europeiska kommissionen tillfälliga förordningar som förlängde giltighetstiden på de yrkeskompetensbevis som annars löpte ut under en viss period. Sverige införde även en tillfällig ändring av yrkesförarkompetens som medgav att förare kunde gå hela fortbildningen på distans. Denna möjlighet upphörde den 1 januari 2022. Branschen har framfört fördelarna med möjligheten att bedriva mer undervisning på distans, eftersom deras erfarenheter av den typen av utbildning är övervägande positiva.

Förslaget syftar till att föra in moderna tekniker så som fjärrundervisning och e-lärande i yrkesförarutbildningen med avsikt att modernisera sektorn. Uppdraget som Transportstyrelsen har fått är att utreda förutsättningarna för detta, vilket har gjorts också tillsammans med branschen. Resultatet av utredningen är det förslag som nu finns i remissen.

Regelrådet finner att beskrivningen av bakgrund och syfte är godtagbar.

Alternativa lösningar och effekter av om ingen reglering kommer till stånd

Av konsekvensutredningen framgår flera alternativa lösningar till förslaget. De alternativa lösningarna berör såväl grundutbildning som fortsättningsutbildning och även kompletterande grundutbildning. Eftersom förslagsställaren på ett grundligt och omfattande sätt har beskrivit alternativa lösningar återges här nedan endast två exempel. Fler exempel på hur alternativa lösningar och konsekvenser av dessa går att utläsa i remissen. Därför hänvisas till remissen för ytterligare detaljer och exempel på alternativa lösningar.¹

Alternativ lösning för fjärrutbildning: Ett alternativ är att låta det nuvarande begreppet, lärande på distans, kvarstå. Fördelen med begreppet är att det används i dag i förordningen och till viss del har tillämpats under pandemin. Lärande på distans är ett begrepp som bara används i förordningen om yrkesförarkompetens. En nackdel är att den nuvarande definitionen inte blir densamma som den i skollagen och det finns ingen närmare beskrivning om vilken undervisning som får bedrivas.

Ytterligare en alternativ lösning till förslaget som beskrivs är att endast lärarledd undervisning får ske, det vill säga endast undervisning på plats och fjärrundervisning skulle kunna genomföras. Ett annat alternativ till Transportstyrelsens förslag är att ansökan om att få bedriva utbildningsverksamhet prövas om e-lärandets längd är acceptabel och ger en god utbildning. Detta alternativ ger inte samma transparens för den som avser att ansöka om att utbilda inom yrkesförarkompetens, utan det kommer att prövas i varje enskilt fall om e-lärandet ger en god utbildning uppger förslagsställaren.

---

¹ Sidan 49-55, Uppdrag att utreda en modernare utbildning för yrkesförarkompetens

Nollalternativet: I remissen redogörs för nollalternativet. Förslagsställaren anger att alternativ är att ingen ändring sker av förordningen om yrkesförarkompetens som anger att grundutbildningen får bedrivas med hjälp av IKT-verktyg. Nackdelen med IKT-verktyg är att begreppet är mycket omfattande och därigenom blir regleringen otydlig, skriver förslagsställaren. Utbildningsanordnare får i sin ansökan beskriva hur undervisningen ska bedrivas.

Regelrådet finner att beskrivningen av alternativa lösningar och av effekter av om ingen reglering kommer till stånd är godtagbar.

Förslagets överensstämmelse med EU-rätten

Utredningen utgår från Europaparlamentets och rådets direktiv om grundläggande kompetens och fortbildning för förare av vissa vägfordon för gods- eller persontransporter. Remissen beskriver förslagets överensstämmelse med EU-rätten genom följande mening: Utredningen föreslår vissa justeringar av tidigare implementering utöver att föreslå ytterligare implementering av valbara delar i direktivet för att kunna presentera en modernare utbildning inom området yrkesförarkompetens. Därefter konstaterar man att Transportstyrelsen bedömer att förslagen kommer att medföra att den svenska implementeringen överensstämmer ännu mer med EU-rätten.

Regelrådet uppfattar det så att förslagsställaren bedömer att förslaget överensstämmer med gällande EU-rätt. Denna slutsats finner Regelrådet ingen anledning att bestrida. Däremot konstaterar Regelrådet att det vore önskvärt att förslagsställaren på ett tydligare sätt skulle beskriva hur förslaget överensstämmer med EU-rätten. Den beskrivning som nu återges i remissen är enligt Regelrådets uppfattning svårtolkad. Att förslagsställaren hänvisar till olika implementeringsåtgärder och justeringar gör det svårt att förstå på vad dessa uttryck syftar på och hur de relaterar till förslaget.

Regelrådet finner att beskrivningen av förslagets överensstämmelse med EU-rätten är godtagbar.

Särskild hänsyn till tidpunkt för ikraftträdande och behov av speciella informationsinsatser

Det anges inte finnas några kända behov från andra aktörer att ta hänsyn till vad gäller ikraftträdande av föreslagna författningsändringar, eftersom förslagen är frivilliga för utbildningsanordnare att tillämpa. Den tid som Transportstyrelsen behöver för att meddela närmare föreskrifter om fjärrundervisning, e-lärande och avancerade simulatorer behöver beaktas. Förslagsställaren rekommenderar att föreslagna ändringar genomförs minst 18 månader före ikraftträdandet. Inom denna tidsperiod finns möjligheten att anpassa interna rutiner kopplade till ansökningar och tillsyn.

Utöver remitteringen av detta utredningsuppdrag bedömer Transportstyrelsen att det inte behövs några ytterligare informationsinsatser. Om regeringen beslutar om de föreslagna författningsändringarna anger förslagsställaren att ett arbete kommer att påbörjas med föreskrifter som kommer att involvera berörda aktörer, vilket skulle bidra till informationsspridning. Om regeringen väljer att gå på förslaget om att ta bort kravet på delkursintyg kommer Transportstyrelsen att informera och då i första hand innehavare av yrkeskompetensbevis om att utbildningshistoriken finns via e-tjänsten Mina Yrkestrafikuppgifter.

Regelrådet finner beskrivningen av särskild hänsyn till tidpunkt för ikraftträdande och speciella informationsinsatser är godtagbar.

Berörda företag utifrån antal, storlek och bransch

I remissen beskrivs att Inom området yrkesförarkompetens finns det cirka 330 företag som innehar ett giltigt tillstånd att bedriva utbildning i yrkesförarkompetens. Av dessa företag är det cirka 30 stycken som är medelstora eller stora företag.

Regelrådet finner att förslagsställarens beskrivning av berörda företag utifrån antal, storlek och bransch är godtagbar.

Påverkan på berörda företags kostnader, tidsåtgång och verksamhet

Administrativa kostnader

En del av förslaget består i ett borttagande av bestämmelsen som rör utfärdande av delkursintyg. Genom detta borttagande underlättas den administrativa bördan för utbildningsanordnare.

Förslaget innebär att utbildningsanordnare inte ska behöva utfärda ett pappersintyg till deltagaren, vilket förslagsställaren anser kommer att minska den administrativa bördan för utbildningsanordnaren. Förslagsställaren antar att utbildningsanordnare behöver avsätta 1 timme för att dokumentera och utfärda ett delkursintyg till varje förare vid en delkurs. Med detta antagande kommer branschen att spara cirka 6 700 timmar, vilket motsvarar ett värde av cirka 2 miljoner kronor per år. Detta baserat på ett antagande att cirka 100 000 yrkesförare väljer att genomgå en delkurs per år.

Förslaget bidrar till att kostnadsbesparingar kan ske för utbildningsföretagen. Regelrådet noterar också att förslagsställaren väl beskrivit besparingarna. En beräkning av besparingarna har också gjorts bidrar till transparens gällande besparingarnas omfattning. Sammantaget bidrar detta till att förslagets konsekvenser gällande administrativa kostnader ses som väl beskrivna.

Regelrådet finner att beskrivningen av de administrativa kostnaderna är godtagbar.

Andra kostnader och verksamhet

I konsekvensutredningen beskrivs möjligheterna som ryms i att bedriva distans- och fjärrutbildning. Enligt förslagsställaren sparar det tid och ger lägre kostnader.

Verksamhetspåverkan beror av om utbildningsarrangören väljer att tillämpa moderniseringar i verksamheten. Då kan verksamheten påverkas genom att lärare och elever inte behöver förflytta sig och resa till utbildningsplatsen.

Regelrådet finner att förslagsställaren har beskrivit effekten av om utbildningsföretaget väljer att modernisera verksamheten genom frånvaro av resor och övernattningar, vilket leder till kostnadsbesparingar och tidsbesparingar.

Regelrådet finner att beskrivningen av företagens andra kostnader är godtagbar medan beskrivningen av företagens verksamhetspåverkan är godtagbar.

Påverkan på konkurrensförhållandena för berörda företag

Förslagsställaren uppger att konkurrensen till följd av förslaget kommer att öka, eftersom utbildningsanordnare som erbjuder fjärrundervisning kan ha deltagare från hela landet. Det kommer att påverka aktörer som endast erbjuder undervisning på plats. På så sätt kan kostnaderna sänkas för företag som väljer att implementera moderniseringarna. De företag som väljer att modernisera kan sänka kostnader genom besparingar som exempelvis lokaler och resor. Förslagsställaren uppger att företagen som moderniserar genom sänkta kostnader kan slå ut företag som inte moderniserar och som redan i dag har små marginaler.

Förslaget kan komma att öka konkurrensen och missgynna utbildningsanordnare som inte har resurser att modernisera sin utbildningsverksamhet.

Regelrådet finner att förslagsställaren i beskrivningen väl har förklarat den påverkan som kan uppstå till följd av förslaget på konkurrenssituationen. Det framgår att mindre moderna företag med låg lönsamhet kommer att påverkas negativt av förslaget.

Regelrådet finner att beskrivningen av konkurrensförhållandena för berörda företag är godtagbar.

Regleringens påverkan på företagen i andra avseenden

Av konsekvensutredningen framgår att förslaget medför att utbildningsanordnare som väljer att utveckla undervisningsmetoderna och erbjuda mer utbildning som fjärrundervisning, kommer att kunna erbjuda sina tjänster över hela landet.

Regelrådet uppfattar att förslaget leder till att företag som implementerar den nya valbara tekniken kan utvidga sin geografiska marknad, vilket sannolikt kan innebära affärsmässiga fördelar.

Regelrådet finner att beskrivningen av regleringens påverkan på företagen i andra avseenden är det i detta fall godtagbart.

Särskilda hänsyn till små företag vid reglernas utformning

Förslagsställaren uppger att 300 små företag påverkas av förslaget. Dessa små företag har färre än 50 anställda i företaget. Förslag skulle kunna missgynna små företag som inte väljer att investera och modernisera sin utbildning, om e-lärande är vad förare och åkerier kommer att efterfråga uppger förslagsställaren. Möjligheten att utbilda med avancerade simulatorer kan också missgynna små företag, då de kan ha svårigheter att investera i samma utsträckning som stora företag. Förslagsställarens bedömning är att fjärrundervisning inte medför några större ekonomiska konsekvenser för små företag.

Regelrådet finner att förslagsställaren har beskrivit de svårigheter som små företag kan stå inför genom förslagets införande. Om små företag önskar implementera de nya tekniska lösningar som förslaget rymmer är de inte tvingande. Förslagsställaren har beskrivit att behoven att anpassa reglerna särskilt till små företag inte föreligger noterar Regelrådet.

Regelrådet finner att beskrivningen av särskilda hänsyn till små företag vid reglernas utformning är godtagbar.

Sammantagen bedömning

Regelrådet noterar att branschen själv har efterlyst dessa regelförändringar. Reglerna är valbara och innebär möjligheter för företag som önskar modernisera sina företag till att omfamna den nya tekniken.

Regelrådet finner att samtliga delasppekter har beskrivits på ett godtagbart sätt.

Regelrådet finner därför att konsekvensutredningen uppfyller kraven i 6 och 7 §§ förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning.

Stöd till regelgivare i konsekvensutredningsarbetet finns i [Tillväxtverkets handledning för konsekvensutredning](#).

Regelrådet behandlade ärendet vid sammanträde den 17 april 2024.

I beslutet deltog: Anna-Lena Bohm, ordförande, Helena Fond, Hans Peter Larsson, Lennart Renbjør och Lars Silver

Ärendet föredrogs av: Anna Nilsson

Anna-Lena Bohm
Ordförande

Anna Nilsson
Föredragande